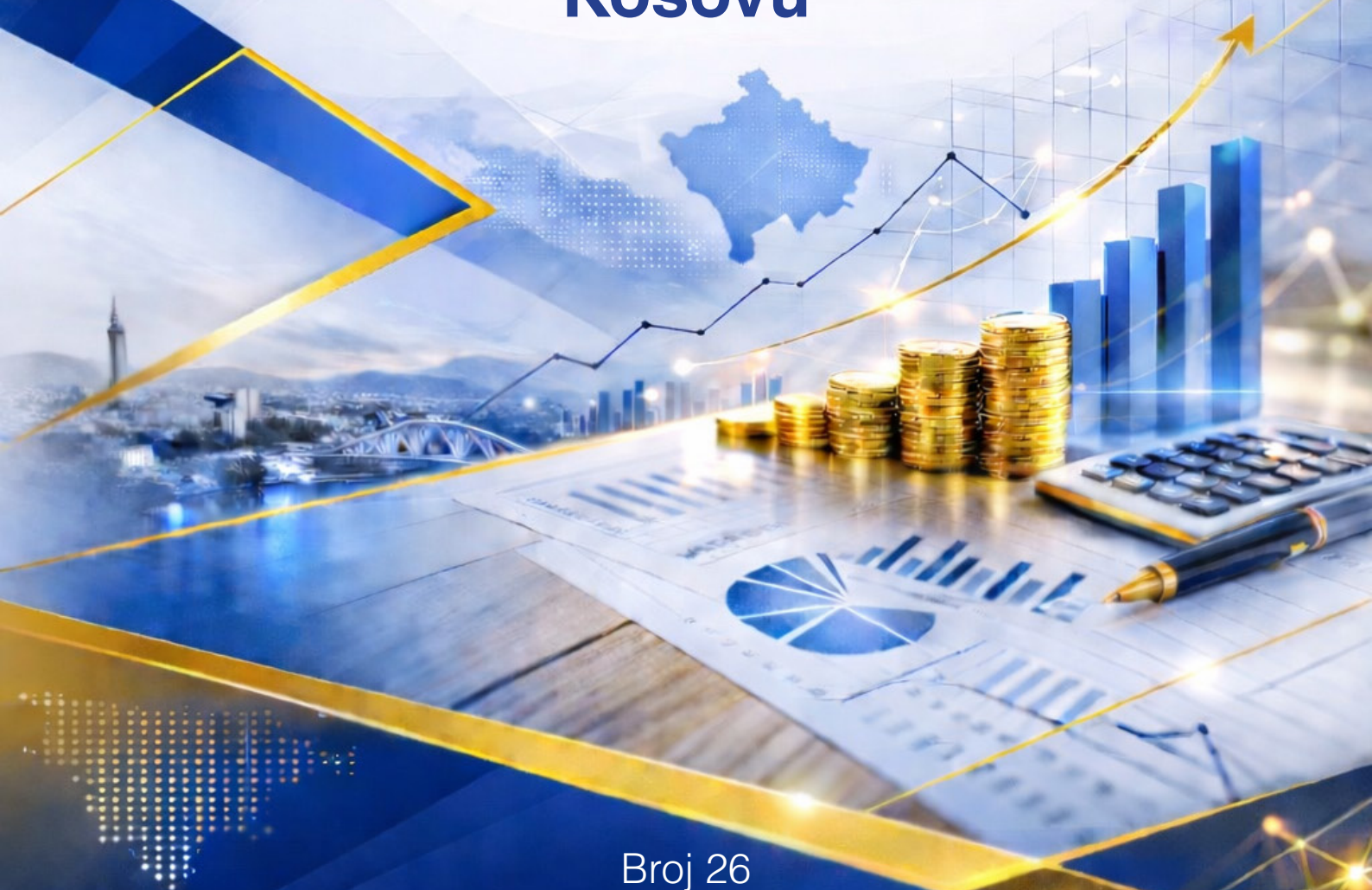

BQK

BANKA QENDRORE E REPUKËS SË KOSOVËS
CENTRALNA BANKA REPUBLIKA KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

Anketa o bankarskim kreditima na Kosovu

Broj 26

BANKA QENDRORE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
CENTRALNA BANKA REPUBLIKE KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

Anketa o bankarskim kreditima na Kosovu

(TM4 2025. i oĉekivanja za TM1 2026.)

Broj 26

IZDAVAČ

© Centralna banka Republike Kosovo

Departman za finansijsku stabilnost, ekonomska istraživanja i
analize

Garibaldi 33, Priština 10000

Tel: +383 38 222 055

Faks: +383 38 243 763

Veb-sajt

www.bqk-kos.org

Elektronska adresa

economic.analysis@bqk-kos.org

Sadržaj

REČNIK POJAVA -----	4
Anketa o bankarskim kreditima na Kosovu (ABKK) -----	5
Uvod -----	5
Rezime -----	6
1.0 Krediti prema preduzećima -----	7
1.1 Kreditni standardi -----	7
1.2 Uslovi korišćenja -----	8
1.3 Zahtev za kredit -----	9
1.4 Kreditni kvalitet -----	10
2.0 Krediti domaćinstvima -----	10
2.1 Kreditni standardi -----	10
2.2 Uslovi korišćenja -----	11
2.3 Zahtev za kredit -----	11
2.4 Kreditni kvalitet -----	12
3.0 Finansiranje -----	12
3.1 Rezime fokusiranih pitanja -----	13
4.0. Sažetak rezultata o očekivanjima inflacije -----	13

REČNIK POJAVA

ABKK – Anketa o bankarskim kreditima na Kosovu

KFKJ – Kosovski fond za kreditno jemstvo

MSP - Mala i srednja preduzeća

Anketa o bankarskim kreditima na Kosovu (ABKK)

Uvod¹

Sa primarnim ciljem produblivanja razumevanja dinamike kreditiranja na Kosovu, Centralna banka Republike Kosovo (CBK) sprovodi periodično istraživanje sa komercijalnim bankama koje posluju na bankarskom tržištu Kosova. Kao sekundarni cilj, anketa procenjuje očekivanja bankarskog sektora u vezi sa kretanjem nivoa potrošačkih cena (inflacije) u zemlji.

Tromesečni izveštaj, koji analizira rezultate ove ankete, pruža širok i sistematičan pregled percepcije rizika i spremnosti banaka da kreditiraju, kao i ponašanja domaćinstava i preduzeća prema promenama uslova kreditiranja. Pored standardnih pitanja, anketa takođe uključuje dodatna pitanja koja pružaju kvalitativne informacije kako bi se objasnila trenutna dinamika u bankarskom sektoru, kao i kako bi se razložio razvoj ponude i potražnje za kreditima za preduzeća po ekonomskim sektorima.

Ovo izdanje izveštaja odražava ponašanje kredita za četvrto tromesečje 2025. godine, kao i očekivanja banaka u pogledu dinamike kreditiranja i inflacije u prvom tromesečju 2026. godine.

---

¹ Za detaljnije informacije o svrsi i istoriji ankete o bankarskim kreditima CBK, pogledajte publikaciju „Anketa o bankarskim kreditima i očekivanjima inflacije“ br. 1.

Rezime

Dinamike bankarskog kreditiranja u četvrtom tromesečju godine vođene su ponudom i potražnjom za kreditima, pri čemu je ova druga imala veći uticaj na tok novih kredita za četvrto tromesečje 2025. godine. Ponuda kredita je nastavila da se donekle smanjuje za domaćinstva, dok je za preduzeća ostala uglavnom nepromenjena. S druge strane, potražnja za kreditima je generalno porasla i za preduzeća i za domaćinstva. Što se tiče različitih segmenata, među preduzećima je došlo do povećane potražnje za malim i srednjim preduzećima, dok je za velika preduzeća ostala nepromenjena. Kod domaćinstava je došlo do povećanja za obe kategorije - za stambene kredite, a posebno za lične/potrošačke kredite. *Za naredno tromesečje (prvo tromesečje 2026. godine), banke očekuju da će kreditni standardi ostati uglavnom nepromenjeni i za preduzeća i za domaćinstva, dok se očekuje da će potražnja za kreditima biti veća.*

Za segment preduzeća, **kreditni standardi** u četvrtom tromesečju 2025. godine ostali su uglavnom nepromenjeni, prekidajući trend zaoštavanja iz prethodna dva tromesečja, kako za mala i srednja preduzeća, tako i za velika preduzeća. Odlučujući faktori bili su bankarska i nebankarska konkurencija, pristup izvorima finansiranja i ograničenja kapitalne pozicije. **U okviru ponuđenih uslova i odredbi**, banke su objavile izvesno pooštavanje kamatnih stopa koje se nude i malim i srednjim preduzećima i velikim preduzećima. U međuvremenu, ostali uslovi kreditiranja - dospeće kredita, zahtevi za obezbeđenje i druge naknade - ostali su uglavnom nepromenjeni. **Nivo odobrenja kredita** je porastao u poređenju sa padom zabeleženim u prethodnom tromesečju. **Zahtev za kredit** donekle se povećao, uglavnom kao rezultat potražnje za finansiranjem invertara-obrtnog kapitala i fiksnih investicija od strane malih i srednjih preduzeća, dok je za velika preduzeća ostao uglavnom nepromenjen. **Kreditni kvalitet** u ovom tromesečju je zabeležio blagi pad, dok se očekuje da će ostati uglavnom nepromenjen u narednom tromesečju. *U prvom tromesečju 2026. godine, banke očekuju da će kreditni standardi ostati uglavnom nepromenjeni, dok se očekuje povećanje potražnje za kreditima, posebno za mala i srednja preduzeća. Očekuje se da će primenjeni uslovi ostati uglavnom slični onima iz tekućeg tromesečja, sa izuzetkom ublažavanja zahteva za kolateral za segment malih i srednjih preduzeća.*

U segmentu domaćinstava, **kreditni standardi** su pooštreni do određene mere treće tromesečje zaredom, pri čemu je izraženije pooštavanje zabeleženo kod potrošačkih i kratkoročnih kredita. Glavni faktori koji su uticali na ovo pooštavanje bili su razvoj događaja u kvalitetu kreditnog portfolija i, u manjoj meri, percepcije u vezi sa dešavanjima na domaćem tržištu. U okviru **ponuđenih uslova i pravila** banke su prijavile izvesno pooštavanje kamatnih stopa u celini, dok su ostali uslovi ostali uglavnom nepromenjeni u odnosu na prethodno tromesečje. Uprkos pooštavanju standarda, nivo odobrenih kredita povećan je u odnosu na prethodno tromesečje, sa najizraženijim povećanjem kod potrošačkih i kratkoročnih kredita, što uglavnom odražava povećanje potražnje. **Zahtev za kreditom** zabeležio je izvesno povećanje uopšte, a posebno za potrošačke kredite, za razliku od prethodnog tromesečja kada je zabeležen pad za ovu kategoriju. Povećana potražnja tokom ovog tromesečja uglavnom je bila pod uticajem povećanog poverenja potrošača i potrebe za finansiranjem drugih potrošačkih rashoda. **Kreditni kvalitet** zabeležio je blagi pad, dok se za naredne tromesečje očekuje da ostane uglavnom stabilan, sa blagim trendom pada. *Za prvo tromesečje 2026. godine očekuje se da će kreditni standardi ostati uglavnom nepromenjeni, dok se očekuje povećanje potražnje za kreditima, sa naglaskom na lične/potrošačke kredite (Tabela 1).*

Pristup finansiranju banaka zabeležio je rast već drugo tromesečje zaredom, uglavnom zahvaljujući depozitima domaćinstava i nefinansijskih korporacija. Takođe, primetan rast zabeležilo je i finansiranje od strane međunarodnih finansijskih institucija, dok je u manjoj meri povećano i finansiranje unutar grupe. *U narednom tromesečju očekuje se da pristup finansiranju ostane nepromenjen, uz blagu tendenciju pada.*

Tabela 1. Procena banaka o promenama u ponudi i potražnji za kreditima.

	Ponuda (Kreditni standardi)		Zahtevi	
	TM4 2025	TM1 2026 (očekivanja)	TM4 2025	TM1 2026 (očekivanja)
Preduzeća	→	→	↗	↕
MSP	→	→	↗	↕
Velika preduzeća	→	→	→	↗
Domaćinstva	↘	→	↗	↗
Kreditni za kupovinu kuće	↘	→	↗	↗
Potrošački kredit	↘	→	↗	↕

↕ Ublažavanje kreditnih standarda/Povećana potražnja za kreditima (pozitivan indeks iznad 0,20)
 ↗ Ublažavanje kreditnih standarda/Povećana potražnja za kreditima (pozitivan indeks ispod 0,20)
 → Uglavnom nepromenjeno (pozitivan/negativan indeks do 0,05)
 ↘ Pooštavanje kreditnih standarda/Pad potražnje za kreditima (negativni indeks ispod 0,20)
 ↓ Pooštavanje kreditnih standarda/Pad potražnje za kreditima (negativan indeks iznad 0,20)

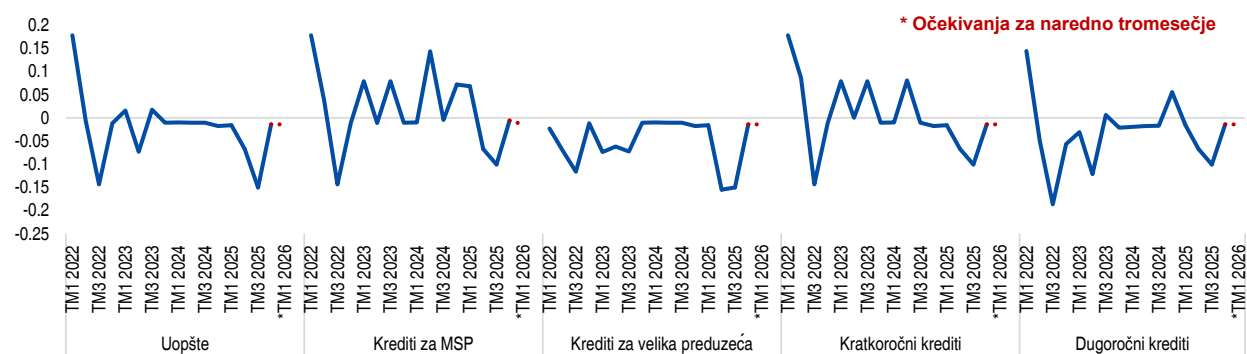
Izvor: CBK.

1.0 Krediti prema preduzećima

1.1 Kreditni standardi

Prosečni rezultati ²Ankete banaka za četvrto tromesečje 2025. godine (TM4 2025) pokazuju da su kreditni standardi u segmentu preduzeća – za mala i srednja preduzeća (MSP), a naročito za velika preduzeća – prekinuli trend pooštavanja iz prethodna dva tromesečja, s obzirom na to da je za ovo tromesečje navedeno da će oni ostati uglavnom nepromenjeni (Grafikon 1). I za mala i srednja preduzeća i za velika preduzeća, kreditni standardi koje primenjuju banke pratiće opšti trend, odnosno ostaće uglavnom nepromenjeni nakon dva uzastopna tromesečja prijavljenog pooštavanja, posebno za ova druga.

Grafikon 1. Kreditni standardi koji se primenjuju na preduzeća

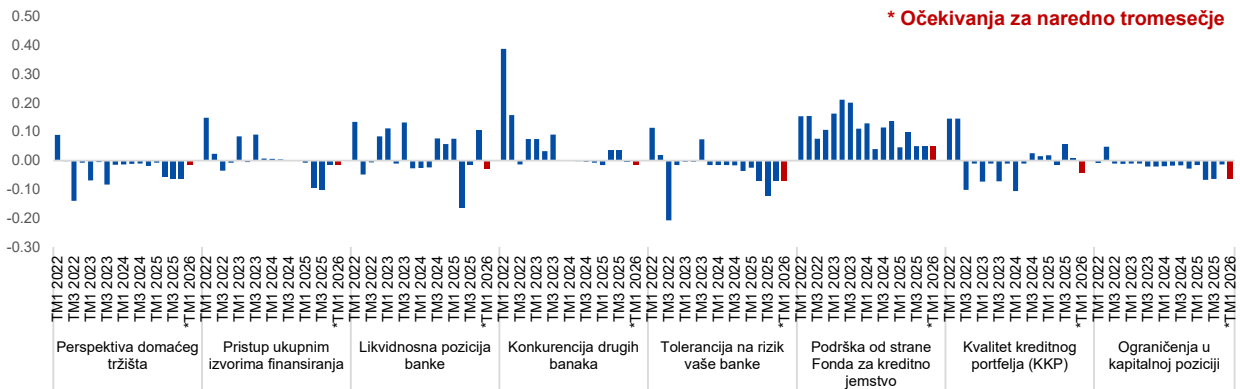
Izvor: CBK.

Većina faktora koji utiču na kreditne standarde ostala je uglavnom nepromenjena, kao što su konkurencija, ograničeniji pristup ukupnim izvorima finansiranja i ograničenja kapaciteta banaka.

² Odražavaju ponderisani prosek u kreditiranju svake banke.

Faktori sa pooštravajućim uticajem bili su percepcija izgleda domaćeg tržišta i niža tolerancija banaka na rizik, ali je njihov efekat neutralisan olakšavajućim faktorima kao što su povoljnija pozicija likvidnosti i kontinuirana podrška od strane KFKJ (grafikon 2).

Grafikon 2. Faktori koji utiču na kreditne standarde primenjene na preduzeća

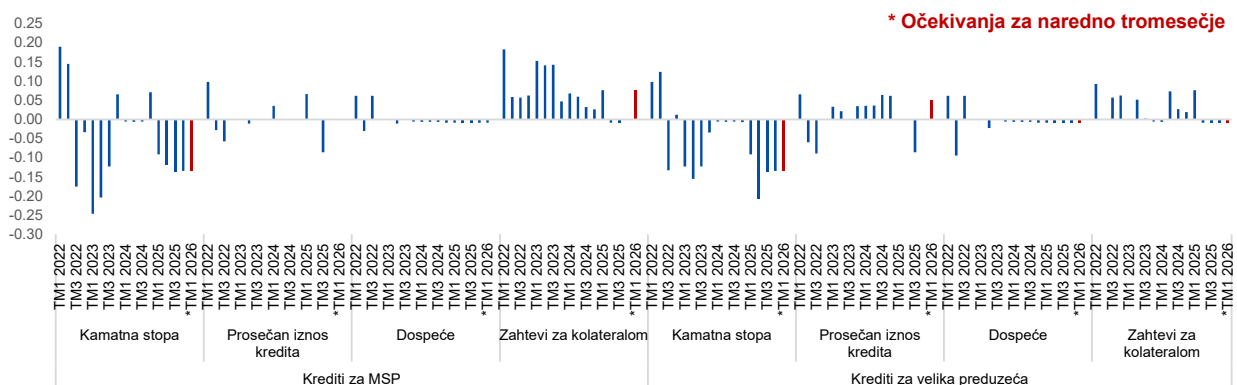
Izvor: CBK.

Za prvo tromesečje 2026. godine, banke očekuju da će kreditni standardi za korporativni sektor ostati uglavnom nepromenjeni. Očekuje se da će podrška KFKJ imati pozitivan efekat. Faktori za koje je ocenjeno da bi mogli imati negativne efekte na kreditne standarde, ali za koje se očekuje da će biti neutralisani zbog njihovog slabijeg uticaja, jesu niža tolerancija banaka prema preuzimanju rizika, kvalitet kredita i likvidnosna pozicija. (Grafikon 2).

1.2 Uslovi korišćenja

U četvrtom tromesečju 2025. godine, uslovi i pravila kreditiranja za preduzeća pokazali su pooštavanje samo u komponenti kamatne stope (Grafikon 3). Konkretno, banke su izvestile o povećanju kamatnih stopa kako za mala i srednja preduzeća (MSP), tako i za velika preduzeća, čime je nastavljen trend pooštavanja četvrto tromesečje zaredom. Za razliku od prethodnog tromesečja, kada je takođe došlo do smanjenja veličine kredita, ova kategorija je ostala uglavnom nepromenjena u četvrtom tromesečju. Isto tako, ostali elementi uslova kreditiranja – kao što su rokovi dospeća kredita, zahtevi za obezbeđenjem i druge naknade – ostali su uglavnom nepromenjeni. +

Grafikon 3. Uslovi i pravila primene kreditnih standarda za preduzeća

Izvor: CBK.

Faktori koji su uticali na uslove i pravila kreditiranja u segmentu preduzeća, posebno u pogledu pooštavanja kamatnih stopa, uglavnom su povezani sa percepcijom ekonomskih izgleda na domaćem tržištu, kvalitetom kreditnog portfelja (blagim porastom nekvalitetnih kredita), kao i sa smanjenjem tolerancije banaka prema riziku. S druge strane, faktori sa pozitivnim uticajem uključuju kontinuiranu podršku KFKJ-a, stabilnu poziciju likvidnosti i nivo konkurencije na tržištu, što je doprinelo da se drugi uslovi i pravila kreditiranja ne pooštavaju dalje. U narednom

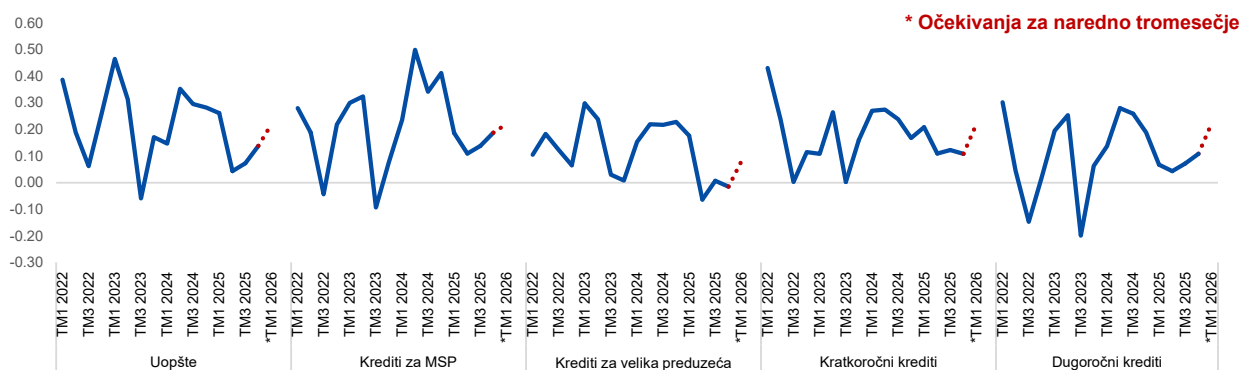
tromesečju, očekuje se da će uslovi i pravila koja primenjuju banke ostati uglavnom nepromenjeni u odnosu na tekuće tromesečje, sa izuzetkom ublažavanja zahteva za kolateral za segment malih i srednjih preduzeća.

U četvrtom tromesečju 2025. godine, **stopa odobravanja kredita** za preduzeća je zabeležila porast. Konkretno, zabeležen je veći nivo odobrenja za kredite malim i srednjim preduzećima i kredite sa kratkoročnim rokovima dospeća. *Očekuje se da će se stopa odobravanja značajno povećati za oba segmenta, a posebno za mala i srednja preduzeća, kako za kratkoročne, tako i za dugoročne kredite.*

1.3 Zahtev za kredit

Prema rezultatima ankete, potražnja za kreditima u četvrtom tromesečju 2025. godine je porasla, uglavnom kao rezultat veće potražnje malih i srednjih preduzeća, dok je potražnja preduzeća ostala uglavnom nepromenjena. Kod malih i srednjih preduzeća, banke su prijavile povećanu potražnju i za kratkoročnim i za dugoročnim kreditima (grafikon 4).

Grafikon 4. Tražnja za kreditima od strane preduzeća

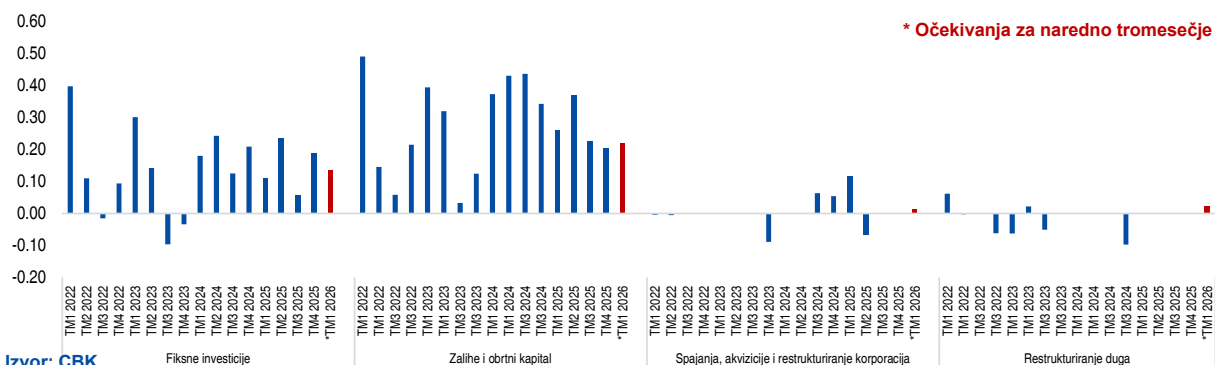

Izvor: CBK.

Glavni faktori koji su pozitivno uticali na ukupnu potražnju za kreditima od strane preduzeća u ovom tromesečju bili su potreba za investicijama u zalihe i obrtna sredstva, kao i za finansiranjem fiksnih investicija (Grafikon 5).

Kvalitet pristiglih kreditnih zahteva od strane preduzeća ostao je uglavnom nepromenjen u ovom tromesečju, *ali se očekuje da će se blago poboljšati u prvom TM 2026. godine.*

Grafikon 5. Faktori koji su uticali na potražnju za kreditima od strane preduzeća

Izvor: CBK.

U prvom TM 2026. godine, banke očekuju povećanu potražnju za kreditima od strane preduzeća, sa posebnim akcentom na mala i srednja preduzeća. Očekuje se povećana potražnja u svim segmentima dospeća. Faktori koji utiču na ovu dinamiku biće uglavnom potrebe za finansiranjem zaliha i obrtnih sredstava i, u manjoj meri, potražnja za finansiranjem fiksnih investicija.

1.4 Kreditni kvalitet

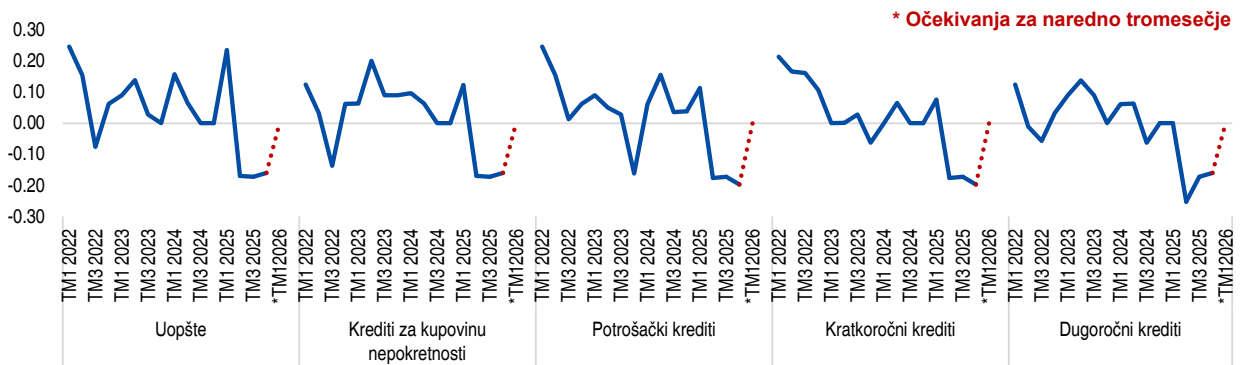
Banke su, uopšteno, izvestile o blagom porastu neprihodujućih kredita u segmentu preduzeća. *Očekuje se da će nivo NPK-a za prvo tromesečje 2026. godine ostati uglavnom nepromenjen.*

2.0 Krediti domaćinstvima

2.1 Kreditni standardi

Na osnovu rezultata Ankete o kreditima za četvrto tromesečje 2025. godine, kreditni standardi koji se primenjuju na domaćinstva generalno su donekle pooštreni, nastavljajući trend pooštavanja treće tromesečje zaredom (grafikon 6). Pooštavanje je bilo izraženije za potrošačke i kratkoročne kredite, u poređenju sa kreditima za kupovinu kuće i dugoročnim kreditima.

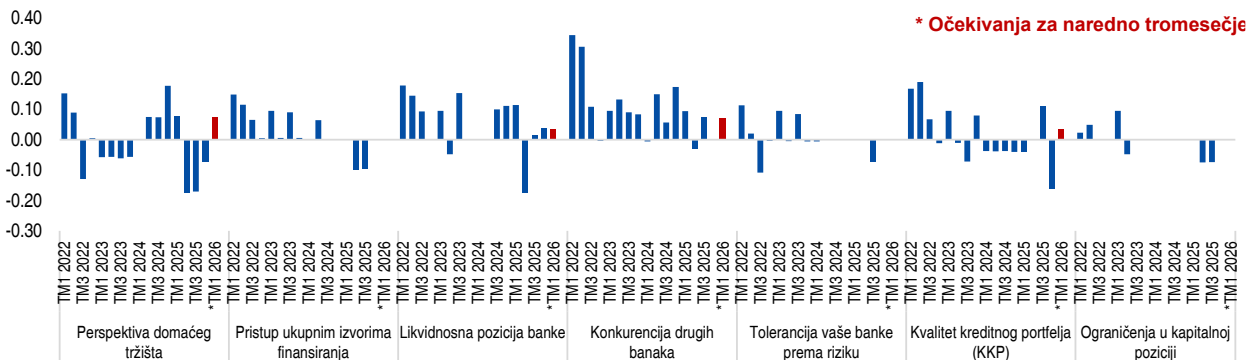
Grafikon 6. Kreditni standardi primenjeni na domaćinstva

Izvor: CBK.

Glavni faktori koji su uticali na pooštavanje kreditnih standarda bili su razvoj u kvalitetu kreditnog portfolija, naime blagi porast neprihodujućih kredita kao i izgledi domaćeg tržišta (Grafikon 7). U pravcu ublažavanja, iako u ograničenoj meri, uticala je povoljna pozicija likvidnosti.

Grafikon 7. Faktori koji utiču na kreditne standarde primenjene na domaćinstva

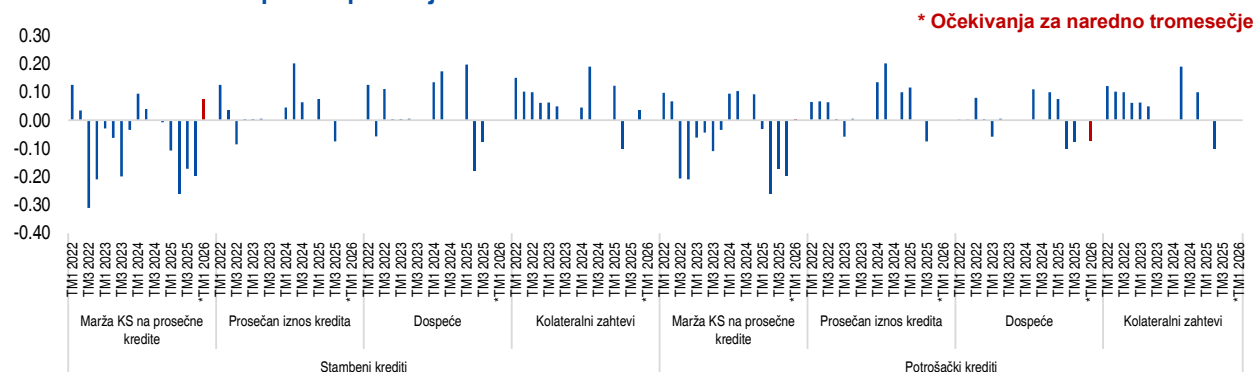
Izvor: CBK.

Očekuje se da će kreditni standardi za domaćinstva, za prvo tromesečje 2026. godine, ostati uglavnom nepromenjeni, kako za potrošačke, tako i za stambene kredite. Ova očekivanja su podržana međubankarskom konkurencijom i izgledima domaćeg tržišta, dok se očekuje da će pozicija likvidnosti imati ograničeniji uticaj.

2.2 Uslovi korišćenja

Uslovi koji su se primenjivali na nove kredite domaćinstvima bili su donekle pooštreni, kako za kupovinu kuće, tako i za potrošačke kredite (Grafikon 8). Konkretnije, u okviru uslova i odredbi, proglašeno je pooštavanje kamatne stope, dok ostali uslovi i odredbe ostaju uglavnom nepromenjeni. Faktori koji su uticali na ovo pooštavanje bili su pristup ukupnom finansiranju, izgledi za domaće tržište i kvalitet kreditnog portfolija.

Grafikon 8. Uslovi i pravila primenjeni u okviru kreditnih standarda za domaćinstva

Izvor: CBK.

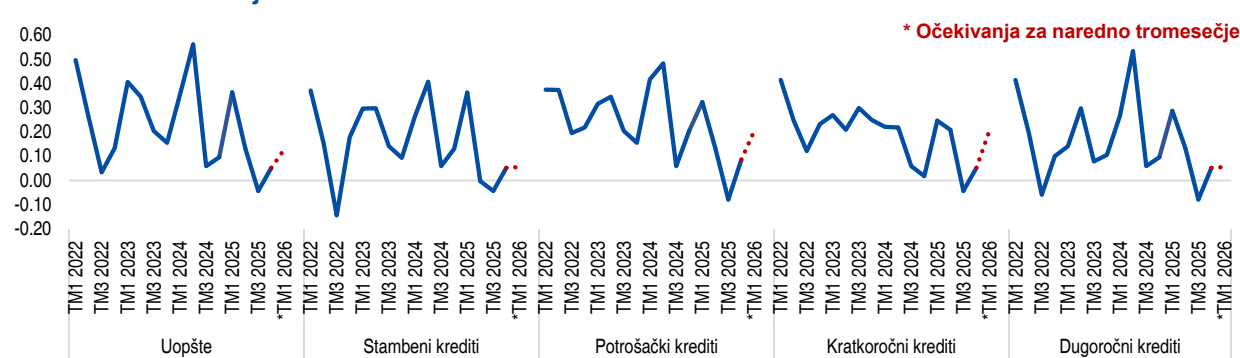
Za prvo tromesečje 2026. godine, kao i u prethodnom tromesečju, banke očekuju promene uslova i pravila koja se primenjuju na domaćinstva, u oba smera. Konkretnije, očekuje se smanjenje kamatnih stopa na stambene kredite, dok se za potrošačke kredite očekuje da će kamatne stope ostati uglavnom nepromenjene, ali praćene izvesnim zaoštavanjem po dospću..

Nivo odobravanja kreditnih zahteva domaćinstava zabeležio je rast u odnosu na prethodno tromesečje, pri čemu je izraženiji rast zabeležen kod potrošačkih i kratkoročnih kredita, što uglavnom odražava povećanje tražnje, dok su kreditni standardi za ovu kategoriju ostali pooštreni. Očekuje se da će se nivo odobrenja blago povećati za domaćinstva uopšte za prvo tromesečje 2026. godine.

2.3 Zahtev za kredit

Na osnovu rezultata ankete za četvrto tromesečje 2025. godine, za razliku od prethodnog tromesečja, ukupna tražnja za kreditima od strane domaćinstava zabeležila je izvestan rast (Grafikon 9). Izraženiji porast tokom ovog tromesečja zabeležen je kod potrošačkih kredita, u poređenju sa povećanjem potražnje za kreditima za kupovinu stanova.

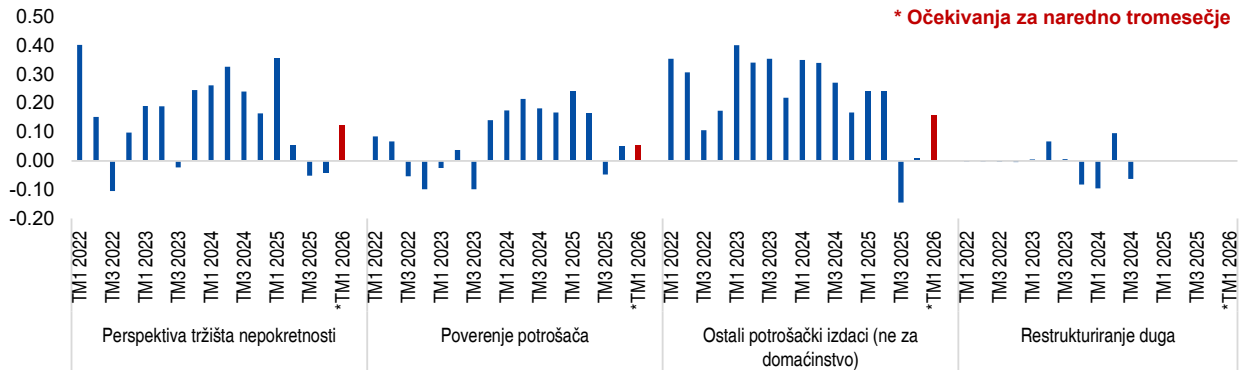
Grafikon 9. Potražnja domaćinstava za kreditima

Izvor: CBK.

Glavni faktori koji su uticali na ukupnu potražnju za kreditima od strane domaćinstava bili su povećanje poverenja potrošača i potreba za finansiranjem potrošačkih rashoda (grafikon 10). *Za prvo tromesečje 2026. godine očekuje se veći rast potražnje, sa akcentom na potrošačke kredite.*

Grafikon 10. Faktori koji su uticali na potražnju za kreditima od strane domaćinstava

Izvor: CBK.

Kvalitet pristiglih kreditnih zahteva domaćinstava, slično kao i u prethodnom tromesečju, ostao je nepromenjen, *dinamika koja se očekuje da će se nastaviti i u prvom tromesečju 2026. godine.*

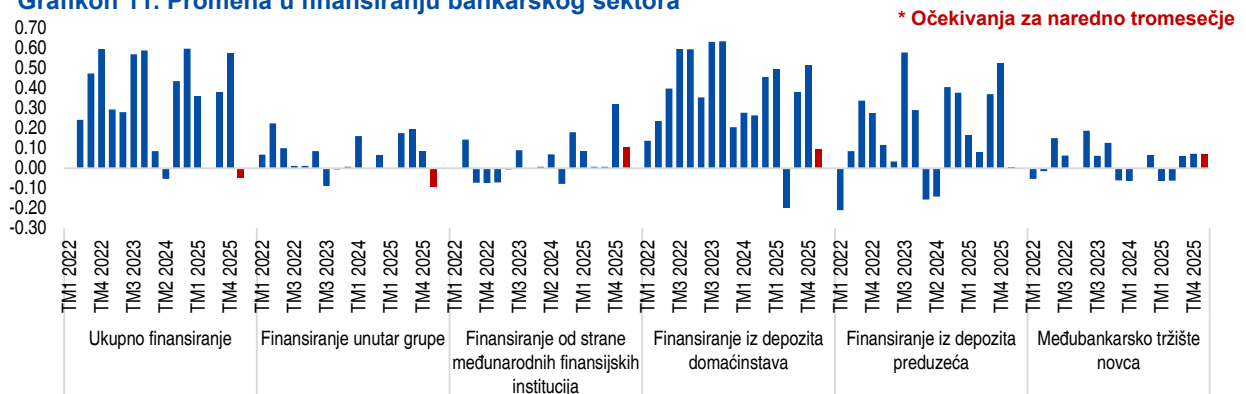
2.4 Kreditni kvalitet

Banke su prijavile blagi porast nivoa neprihodujućih kredita u odnosu na prethodno tromesečje. *Za prvo tromesečje 2026. godine očekuje se da će se ovaj indikator povećati, ali po nižoj stopi nego u tekućem tromesečju.*

3.0 Finansiranje

U četvrtom tromesečju 2025. godine, pristup banaka finansiranju zabeležio je najveći rast ove godine. Ovakav razvoj događaja rezultat je povećanih depozita domaćinstava i nefinansijskih korporacija, koji su zabeležili značajan rast prema deklaracijama većine banaka. Finansiranje od međunarodnih finansijskih institucija takođe je zabeležilo značajan rast tokom ovog tromesečja, dok je intragrupno finansiranje zabeležilo niži rast nego u prethodnom tromesečju. Što se tiče roka dospeća, kratkoročno finansiranje je poraslo više nego dugoročno finansiranje (Grafikon 11).

Grafikon 11. Promena u finansiranju bankarskog sektora

Izvor: CBK.

U prvom tromesečju 2026. godine, očekuje se da će pristup ukupnom finansiranju ostati uglavnom nepromenjen, sa blagim trendom pada. Očekuje se da će se depoziti domaćinstava, finansiranje od međunarodnih finansijskih institucija i međubankarsko tržište novca povećati donekle, dok se očekuje da će finansiranje od nefinansijskih korporacija ostati uglavnom nepromenjeno.

3.1 Rezime fokusiranih pitanja

Upitnik ankete za četvrto tromesečje 2025. godine dopunjen je sa dva dodatna pitanja, koja imaju za cilj da prošire sadržaj ankete izvan standardnih pitanja koja se odnose na ponudu i potražnju kredita i faktore koji na njih utiču. Banke su pitane o glavnim rizicima kojima su izložene i kako će oni uticati na njihovu aktivnost, kao i o pristupu koji će slediti kako bi obezbedile finansiranje, kako bi održale stabilnu poziciju likvidnosti i istovremeno podržale kreditnu aktivnost.

U odgovorima datim na prvo pitanje, uopšteno, banke procenjuju da su glavni rizici za 2026. godinu i dalje upravljivi, sa uglavnom niskom stopom uticaja. Konkretno, kao veliki, ali upravljiv rizik, smatran je *rizik od povećanja neprihodujućih kredita* (NPK-a) pod uticajem makroekonomskih faktora kao što su inflacija, ekonomsko usporavanje i pritisci cirkulacije (*novčani tok*), posebno za preduzeća. *Rizik likvidnosti* se generalno smatra niskim zbog stabilne depozitne baze. Banke su takođe *identifikovale makroekonomske i političke rizike* kao potencijalne rizike, uglavnom rizike od kašnjenja u formiranju institucija i rizik od zatvaranja budžeta ili njegovog neodobravanja. Međutim, preduzele su preventivne mere kako bi ublažile potencijalne efekte, povećanjem nivoa rezervisanja.

U odgovorima datim u vezi sa drugim pitanjem, uopšteno, banke su deklarisale oprezan i razborit pristup zdravom rastu uz održavanje ključnih indikatora likvidnosti. Konkretno, banke su navele da održavaju visok nivo pokazatelja likvidnosti kroz konzervativno upravljanje i kontinuirano praćenje; diversifikaciju izvora finansiranja, prvenstveno kroz saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama kao dopunsku meru, kao i povećanje kreditiranja bez ugrožavanja stabilnosti likvidnosti.

Što se tiče disagregiranih odgovora banaka za preduzeća po ekonomskim sektorima, kreditni standardi, kao i primenjeni uslovi i pravila, ostali su uglavnom nepromenjeni, uz blagu tendenciju pooštavanja uslova koji se nude sektoru građevinarstva. Slično kao i u prethodnom tromesečju, potražnja za kreditima u četvrtom tromesečju 2025. godine zabeležila je rast u skoro svim ekonomskim sektorima, sa posebnim naglaskom na sektor stambenih nekretnina. *U narednom tromesečju očekuje se ublažavanje kreditnih standarda za sektor usluga, dok će za ostale sektore uglavnom ostati nepromenjeni. Slično tome, primenjeni uslovi i pravila ostaće uglavnom nepromenjeni, sa izuzetkom građevinskog sektora, koji će biti donekle pooštren. Očekuje se da će potražnja za kreditima biti znatno veća, posebno u sektoru stambenih nekretnina, a zatim slede proizvodnja i sektor usluga. Očekuje se i povećanje potražnje za građevinskim sektorom, ali niže u poređenju sa drugim sektorima gde se očekuje rast.*

4.0. Sažetak rezultata o očekivanjima inflacije

Podaci iz ankete iz januara 2026. godine pokazuju da komercijalne banke očekuju da će inflacija u prvom tromesečju 2026. godine blago usporiti u poređenju sa prethodnim tromesečjem. Prema njihovim procenama, očekuje se da će stopa inflacije usporiti na 4,6 procenata u prvom tromesečju 2026. godine sa 5,2 procenata u prethodnom tromesečju, dok se očekuje da će godišnji prosek za 2026. godinu biti oko 4,2 procenata (Tabela 2).

S obzirom na to da je prosečna stopa inflacije u 2025. godini iznosila 3,9 procenata, očekivani nivo za 2026. godinu podrazumeva povećanje u odnosu na prethodnu godinu, uprkos očekivanju postepenog ublažavanja tokom same 2026. godine.

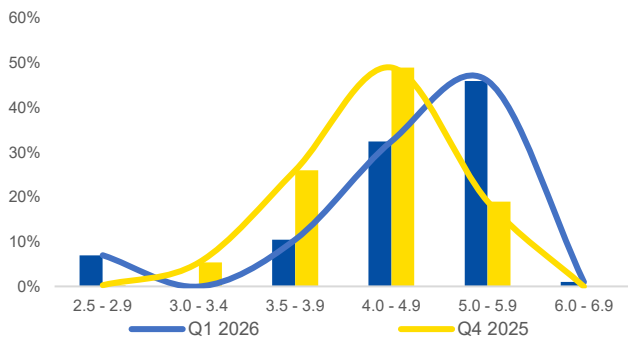
Tabela 2. Inflaciona očekivanja banaka, godišnja procentualna promena

Banke	TM4 2025	TM1 2026	2026
1	5.0%	4.0%	3.5%
2	5.3%	4.5%	3.2%
3	5.2%	4.9%	4.7%
4	5.3%	4.5%	3.5%
5	5.3%	5.2%	4.3%
6	5.2%	4.9%	4.6%
7	5.3%	5.3%	5.0%
8	5.3%	5.5%	5.5%
9	5.3%	2.7%	2.7%
10	5.3%	5.0%	5.0%
Prosek	5.2%	4.6%	4.2%

Izvori: Komercijalne banke i proračuni Centralne banke.

Na slici 12 je prikazana procena banaka o verovatnoći postizanja različitih nivoa inflacije. Rezultati ukazuju na pomeranje očekivanja ka višim nivoima inflacije u poređenju sa anketom iz trećeg tromesečja 2025. godine. U tom periodu, očekivanja za naredno tromesečje bila su uglavnom koncentrisana u rasponu 3,9–4,9 procenata, dok se trenutno raspodela pomerila ka rasponima 4,0–5,9 procenata. Ova promena ukazuje na povećanu percepciju rizika od inflacije, iako očekivana stopa za prvo tromesečje 2026. godine pokazuje usporavanje u poređenju sa prethodnim tromesečjem. Takav razvoj događaja je u skladu sa učinkom HICP-a, koji je ubrzao sa 4,5 procenata u trećem tromesečju 2025. godine na 5,2 procenta u četvrtom tromesečju.

Grafikon 12. Verovatnoća inflacije (osa x: inflaciona očekivanja, godišnja promena u procentima; osa y: verovatnoća)

Izvor: Komercijalne banke i proračuni CBK-a.

Očekivanja banaka u vezi sa inflacijom u narednom periodu odražavaju uticaj nekoliko ključnih faktora koji su do sada podstakli rast cena i očekuje se da će nastaviti da vrše inflatorni pritisak. Povećanje cena hrane, koja čini značajan deo potrošačke korpe, ostaje jedan od glavnih pokretača inflacije prema bankama i očekuje se da će nastaviti da utiče u narednom periodu, uglavnom zbog velike zavisnosti zemlje od uvoza i dešavanja na međunarodnim tržištima. Banke takođe povezuju ubrzanje inflacije sa povećanjem cena električne energije, posebno tokom zimske sezone, kada je potražnja veća. Dok su, u manjoj meri, cene hotelskih usluga takođe doprinele povećanju inflacije.

Iako se očekuje da će inflacija ostati visoka u prvoj polovini 2026. godine, u poređenju sa prosekom iz 2025. godine, očekuje se njeno ublažavanje tokom druge polovine godine. Ipak, perspektiva i dalje ostaje narušena spoljnim uticajima, uključujući neizvesnosti u vezi sa cenama roba na međunarodnim tržištima, geopolitičke tenzije i zavisnost od uvoza, koje prema procenama banaka ostaju značajni izvori neizvesnosti za kretanje inflacije.

Generalno, banke predviđaju blago usporavanje inflacije u prvom tromesečju 2026. godine, na 4,6 procenata, uprkos trendu rasta inflacije krajem 2025. godine. Takođe, očekivanja godišnje inflacije od 4,2 procenta u 2026. godini ukazuju na to da će inflacija ostati iznad nivoa iz 2025. godine, ali sa umerenom putanjom tokom 2026. godine.

Okvir 1. Metodologija

Upitnik za anketu o bankarskim kreditima na Kosovu

Upitnik ABKK zasnovan je na standardizovanim obrascima upitnika koje koriste centralne banke zemalja evrozone i šire. Međutim, upitnik CBK za ABKK je modifikovan i prilagođen kako bi se na najbolji i najsveobuhvatniji način predstavio razvoj kreditiranja u bankarskom sektoru na Kosovu.

Upitnik ABKK sastoji se od 19 pitanja, koja pokrivaju promene u ponudi i potražnji za kreditima, faktore koji doprinose ovim promenama, kao i pristup bankarskog sektora finansiranju, na tromesečom nivou. Pitanja o bankarskim kreditima fokusiraju se na dve glavne kategorije: (i) krediti preduzećima i (ii) krediti domaćinstvima. Štaviše, krediti preduzećima su podkategorizovani na kredite malim i srednjim preduzećima i kredite velikim preduzećima, dok su krediti domaćinstvima podkategorizovani na kredite za kupovinu kuće i lične/potrošačke kredite. Za sve gore navedene kategorije, promene u ponudi kredita određene su kreditnim standardima koji se primenjuju prilikom odobravanja kredita, uslovima koji se primenjuju na nove kredite, stopom odobravanja kredita, kao i faktorima koji utiču na njihove promene. Dok su promene u potražnji za kreditima određene potražnjom za kreditima (brojem zahteva za kredit), kvalitetom primljenih zahteva za kredit, kao i faktorima koji utiču na potražnju za kreditima. Pitanja u anketi su uglavnom formulisana o promenama u prethodna tri meseca i očekivanjima za naredna tri meseca. Pitanja se takođe odnose na kredite u pogledu njihovog roka dospeća i valute u kojoj su izdati. Pored standardnih pitanja, upitnik ABKK može da sadrži i dodatna pitanja o specifičnim pitanjima od interesa za objašnjenje dešavanja u bankarskom sektoru. Dok standardna pitanja pokrivaju period od tri meseca, dodatna pitanja mogu se odnositi na promene tokom dužeg vremenskog perioda. Deset od deset banaka koje posluju na Kosovu učestvuje u anketi. Shodno tome, banke učesnice predstavljaju celokupno bankarsko tržište i pružaju adekvatnu statističku reprezentaciju, s obzirom na to da predstavljaju oko 98 procenata ukupne imovine bankarskog sektora i 99,1 procenat ukupnih kredita bankarskog sektora. Od učesnika ankete traži se da kvalitativno prikažu intenzitet svakog pooštavanja ili ublažavanja, odnosno jačinu svakog smanjenja ili povećanja, tako što promene prijavljuju kroz pet nivoa, i to: (i) značajno pooštrene/smanjene, (ii) donekle pooštrene/smanjene, (iii) nepromenjene, (iv) donekle ublažene/povećane ili (v) značajno ublažene/povećane.

Generisanje rezultata ankete o bankarskim kreditima

Kvantifikacija odgovora dobijenih od pojedinačnih banaka i njihovo agregiranje radi prikazivanja promena na nivou sektora postiže se generisanjem indeksa. Ovaj indeks se generiše za svaku kategoriju i podkategoriju svakog pitanja, čime se obezbeđuje jedinica za kvantifikaciju odgovora dobijenih na nivou sektora. Najpre se odgovorima dodeljuje vrednost na osnovu intenziteta promena. Konkretno, odgovorima u kojima su banke prijavile značajno pooštavanje/smanjenje dodeljuje se vrednost -1 , što je dvostruko veća vrednost u odnosu na onu koja se dodeljuje odgovorima u kojima banke prijavljuju pooštavanje/smanjenje do određene mere (vrednost $-0,5$). Slično tome, odgovorima u kojima je prijavljeno značajno ublažavanje/povećanje dodeljuje se vrednost 1 , dok se odgovorima koji ukazuju na ublažavanje/povećanje do određene mere dodeljuje vrednost $0,5$. Rezultati su takođe ponderisani na osnovu učešća koje svaka banka ima u ukupnom kreditiranju bankarskog sektora. Na kraju, udeo svake banke na tržištu kredita množi se vrednošću utvrđenom na osnovu intenziteta datog odgovora, čime se dobija predmetni indeks. Dalje, agregiranje indeksa na nivou sektora vrši se sabiranjem indeksa dobijenih za svaku pojedinačnu banku. Vrednosti indeksa kreću se između -1 i 1 , pri čemu pozitivne vrednosti indeksa označavaju ublažavanje, povećanje ili pozitivan doprinos, dok negativne vrednosti označavaju pooštavanje, pad ili negativan doprinos.

Inflaciona očekivanja

Inflaciona očekivanja igraju najmanje dve važne uloge. Pre svega, one pružaju kvantifikovanu zbirnu statistiku o budućoj stopi inflacije, a drugo, mogu se koristiti za procenu kredibiliteta cilja inflacije koji su postavile centralne banke. Značaj inflacionih očekivanja veći je za zemlje koje su usvojile strategiju ciljanog upravljanja inflacijom. Za ove zemlje inflaciona očekivanja takođe služe kao pokazatelj poverenja javnosti u centralnu banku. Ako javnost veruje da će centralna banka preduzeti potrebne mere kako bi ostvarila ciljanu stopu inflacije, tada će očekivanja ekonomskih subjekata u pogledu stope inflacije biti bliža utvrđenom cilju.

Inflaciona očekivanja su takođe značajna za banke koje ne raspolažu sopstvenom monetarnom politikom, jer predstavljaju važan ulazni element za određivanje cena i zarada, kao i za proces ekonomskog modeliranja i prognoziranja. Štaviše, inflaciona očekivanja utiču na agregatnu tražnju, što zatim utiče na performanse inflacije.

Za razliku od stvarne inflacije, koja se meri direktno, inflaciona očekivanja se procenjuju korišćenjem indirektnih metoda. Jedna od najčešće korišćenih metoda je anketiranje ekonomskih agenata: potrošača, preduzeća, komercijalnih banaka itd. CKB je, po prvi put, počela da procenjuje inflaciona očekivanja u trećem tromesečju 2019. godine, u početku sa komercijalnim bankama.

Procene dobijene od komercijalnih banaka su kvantitativne forme i povezane su sa raspodelama verovatnoće. Inflaciona očekivanja se procenjuju za različite vremenske horizonte: prvo za tekuće tromesečje, zatim za sledeće tromesečje i za godinu u celini. Prikupljanje informacija putem anketa prati proces sistematizacije, obrade i agregiranja podataka radi utvrđivanja proseka inflacionih očekivanja komercijalnih banaka.

Ulica Luan Haradinaj, Br.2, Priština, Republika Kosovo
Tel: +383 38 222 055; Fax: +383 38 243 763
web:www.bqk-kos.org